

ΟΜΑΔΑ Α΄

1. Ποιες ήταν οι αντιδράσεις στον ελλαδικό χώρο μετά την αναγγελία του θανάτου του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ποιες στις ανατολικές επαρχίες της αυτοκρατορίας; Μονάδες 10
2. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που επιβεβαιώνουν την πολιτιστική συνοχή του μυκηναϊκού κόσμου; Μονάδες 10

3. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων που ακολουθούν:

Δημιουργοί
Ανταλκίδειος ειρήνη
Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας
Μακεδονική φάλαγγα
Συμπολιτείες

Μονάδες 15

4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας, όταν αυτή είναι το Λάθος:

- α) Η δυσκολία στην απόδοση και εκμάθηση της ιερογλυφικής γραφής προϋπέθετε ειδικευση και συνάχθη ενασχόληση.
- β) Τα μαρμάρινα ειδώλια αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της μυκηναϊκής τέχνης.
- γ) Η τέχνη των αρχαϊκών χρόνων ονομάστηκε συμβατικά από τους ερευνητές γεωμετρική.
- δ) Η οικονομική κρίση των ομηρικών χρόνων αντιμετωπίστηκε και με την ανάπτυξη της βιοτεχνίας και του εμπορίου.
- ε) Ο Ιπποκράτης διατύπωσε τη θεωρία ότι όλες οι ασθένειες έχουν φυσικά αίτια.

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

1. Αντλώντας στοιχεία από την πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε:

α) ποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του Περικλή συνέβαλαν στον εκδημοκρατισμό του αθηναϊκού πολιτεύματος και πώς επιτεύχθηκε αυτό;

Μονάδες 15

β) πώς οργάνωσε την οικονομική πολιτική της Αθήνας;

Μονάδες 10

Ο Περικλής ολοκληρώνει την αθηναϊκή δημοκρατία. Συγχρόνως την κατευθύνει, είναι για πολύ καιρό ο αναμφισβήτητος αρχηγός της-να πούμε ο «τύραννός» της; (οι Αθηναίοι το λένε). Είναι, κατά το Θουκυδίδη, ο «πρώτος των Αθηναίων». Ο Περικλής είναι προικισμένος με τέσσερις «αρετές», που όλες μαζί κάνουν το μεγάλο πολιτικό άνδρα. Έχει ευφυΐα, δηλαδή την ικανότητα να αναλύει μια πολιτική κατάσταση, να προβλέπει με ακρίβεια τα γεγονότα και να τ΄ αντιμετωπίζει με την πράξη. Έχει ευφράδεια που πείθει και εξασφαλίζει τη συμμετοχή στην κάθε του ενέργεια ολόκληρου του λαού. Κάθε φορά που σηκώνεται να μιλήσει στην Εκκλησία, θαρρείς και καταθέτει στα πόδια της το στέφανο του αρχηγού και δεν τον ξαναφοράει παρά με τη συγκατάθεση όλων. Ο λόγος του βροντάει, καθώς έλεγαν. Είναι-τρίτη αρετή-ο πιο αγνός πατριώτης:γι΄ αυτόν τίποτα ποτέ δεν μπαίνει πάνω από το συμφέρον της κοινότητας των πολιτών, πάνω απ΄ την τιμή της πόλης των Αθηνών. Τέλος είναι απόλυτα ανιδιοτελής.

Bonnard A., Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, μετ. Δ. Θοιβιδόπουλος, τ.1, σ.225-227

2. Αφού διαβάσετε τις πληροφορίες του παραθέματος που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε τη γένεση της πόλης-κράτους κατά την αρχαϊκή εποχή και να αναφέρετε τα συστατικά της στοιχεία καθώς και τις προϋποθέσεις ύπαρξής της.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Μονάδες 25

Είναι φανερό λοιπόν ότι η πόλη δεν είναι η γενναία και η ανώτερη σε μια περιοχή και το ότι δεν αδικούνται μεταξύ τους και ότι έχουν σχέσεις συναλλαγής. Αυτά είναι αναγκαία για να υπάρξει μια πόλη, αλλά και εάν όλα αυτά θα συμβούν, δεν υπάρχει μια πόλη, αλλά μόνο όταν θα υπάρξει σωστή επικοινωνία και των οικογενειών και των γενών χάριν τέλειας και αυτάρκους ζωής. Τούτο όμως δε θα συμβεί παρά μόνο με την εγκατάσταση σε μια περιοχή και με τις επιγαμίες των κατοίκων, γι' αυτό και δημιουργήθηκαν ανά τις πόλεις δεσμοί από επιγαμίες και θρησκευτικές τελετές και θυσίες και τρόποι κοινής συμβίωσης. Όλα αυτά είναι έργο φιλικής διάθεσης, γιατί και η επιθυμία για συμβίωση είναι φιλική διάθεση. Σκοπός, λοιπόν, της πόλης είναι το ζειν καλώς και όλα αυτά υπάρχουν για την επιτυχία του τελικού στόχου. Πόλη, λοιπόν, είναι η ένωση συγγενικών ομάδων και κοινοτήτων με σκοπό την επιτυχία μιας τέλειας και αυτάρκους ζωής. Τούτο είναι, όπως είπαμε, η ευτυχισμένη και ενάρετη ζωή. Επομένως, πρέπει να θέσουμε ότι η πολιτική κοινωνία είναι προς χάριν των καλών πράξεων των πολιτών και όχι μόνο για τη συμβίωσή τους.

Αριστοτέλης, Πολιτικά 1280b 32-45·1281a 1-4

